

СТАНОВИЩЕ

от

**Проф. д.пс.н. Иван Стоянов Александров,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна**

По отношение заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” № 195 от 27.03.2026 г. за включване в Научно жури за защита на дисертационен труд на ЦУРИЕЛ СИМХА ЦУФ по професионално направление 3.2 "Психология“, докторска програма „Обща психология“, на тема “Ефектът на младежките организации върху функционирането на възрастния човек в обществото“.

1. Актуалност.

Дисертационният труд на ЦУРИЕЛ СИМХА ЦУФ е посветен на проучване на дългосрочното образователно влияние, което членството и участието в израелски младежки движения през юношеството оказва върху траекториите на живота в зряла възраст. Специален фокус е обърнат върху моделите на военна служба, избора на място за живеене и гражданската ангажираност. Изследването запълва значителна празнина в концепциите за неформалното образование, като разширява изследването на въздействието на младежките движения отвъд юношеските години до установената зряла възраст, като по този начин допринася за разбирането как формиращите образователни преживявания влияят върху развитието през целия живот.

Темата е безспорно актуална за изследване, и то не само в едно научно направление. Резултатите от дисертационният труд могат да са полезни за

специалисти и изследователи в сферите на възрастовата, педагогическа психология и др.

2. Обща характеристика на дисертационния труд.

Добре очертаната актуалност на проблема на дисертационната разработка и възможните пътища за проникване в същността на изучаваното явление, намира своята адекватна реализация в разгърнатото съдържание. В структурно отношение дисертационният труд е в обем от 161 страници и се състои от увод, осем глави, заключение и списък на използваната литература. Списъкът на използваната литература включва 166 броя източници на български, иврит, английски и руски език.

Първа глава представя класическите теории за развитие през периода на юношеството.

Засягат се не само класическите психологически теории на А. Бандура, З. Фройд, Ж. Пиаже, Е. Ериксън, а и се споменават и други изследователи на педагогическата роля на образованието и неформалните групи, както и социологическите аспекти на ролята на юношеството.

Втора глава подробно излага моделите на неформално образование, дава дефиниции, анализира различията между формално и неформално образование.

Трета и четвърта глава се фокусират върху основната тема, а именно младежките движения в Израел.

Пета глава включва описанието на въпросника и пилотното изследване. Подробно е описан процеса на изследване.

В шеста глава се обсъждат резултатите и се прави анализ на данните.

Седма глава е посветена на дискусия и заключение.

В последната осма глава се обобщават резултатите от изследването, като се получава известно повторение с резултатите от шеста глава.

Теоретичната част на дисертационния труд показва разбиране на проблематиката от докторанта, интердисциплинарното ѝ осмисляне и способността за критична оценка на съществуващите модели и резултатите от емпирични изследвания. Обработен е достатъчен брой от литературни източници, които са използвани коректно.

Организацията на емпиричното изследване е структурирана. Дефинирани са обекта и предмета на изследване, както и основната цел на дисертационния труд.

Целта е декомпозирана в пет изследователски задачи.

Подборът на методика и познаването на принципът и на използване, удовлетворяват подготовката на психолози в сферата на педагогическата и възрастова психология.

Като цяло, емпиричното изследване е планирано и проведено на основата на собствен за докторанта модел. Това е признак за дълбочината на системното осмисляне на проблематиката.

Авторефератът отразява изцяло съдържанието на дисертационния труд.

Не съм констатирал плагиатство от докторанта. Литературните източници са ползвани коректно.

3. Забележки и препоръки.

Имам следните препоръки към дисертационен труд:

- Да се осъвремени литературния обзор с изследвания от последните 10 години.
- Препоръчвам по структурирано изложение с акцент върху същественото от разгледаните теоретични модели и подчертаване на връзката им с конкретното емпирично изследване.

Изказаните препоръки не намаляват научната стойност на представената разработка.

4. Приноси

Цялостно дисертационният труд дава основание за формулиране на приноси в следните насоки:

- Концептуализиране и изследване на проблема за ролята на младежките движения в Израел, за развитието на отделните им участници и за цялостната социална среда.

- Извеждане ролята на неформалното образование като фактор за развитие на лидерски качества и социална отговорност.

5. Заключение.

Представената дисертация представлява актуално изследване в значима област на психологическото познание. Цялостната структура и приносните моменти в изследването ми дават основание да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури, да гласуват за присъждането на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.2. Психология „Обща психология“ на ЦУРИЕЛ СИМХА ЦУФ.

гр. Варна
10.05.2026

Изготвил становището:
Проф. И. Александров д.пс.н